

PLAN DZIAŁANIA KT 36 ds. Zbóż i Przetworów Zbożowych

STRESZCZENIE

KT 36 ds. Zbóż i Przetworów Zbożowych zajmuje się opracowywaniem norm z zakresu terminologii, wymagań jakościowych, pobierania próbek, metod badań, pakowania, przechowywania i transportu: ziarna zbóż, mąki, kasz i płatków, makaronu, pieczywa.

Opracowywane przez KT 36 są wykorzystywane przez branże: zbożową, młynarską, piekarską, ciastkarską, produkcję makaronu oraz inne wytwarzające produkty żywnościowe na bazie ziarna zbóż. Użytkownikami norm z zakresu tematycznego KT 36 są również laboratoria kontrolne i usługowe a także jednostki badawcze związane z produkcją ziarna zbóż oraz przetwórstwem rolno-spożywczym.

Główne korzyści wynikające z działalności KT 36 to stały postęp we wdrażaniu nowoczesnych metod oceny jakości ziarna zbóż i przetworów zbożowych oraz zapewnienie zgodności tych metod ze stosowanymi w krajach członkowskich Unii Europejskiej oraz w światowym handlu ziarnem zbóż i przetworami zbożowymi. Pozwala to na rozwój eksportu polskich produktów żywnościowych wytwarzanych na bazie ziarna zbóż a na forum krajowym sprzyja bardziej ekonomicznemu wykorzystaniu ziarna zbóż i doskonaleniu jakości wytwarzanych produktów.

Priorytety w pracy KT 36 to m.in. utrzymywanie stałego kontaktu z jednostkami normalizacji międzynarodowej i regionalnej pracującymi w obszarze ziarna zbóż i przetworów zbożowych – ISO/TC 34/SC 4 oraz CEN/TC 338 poprzez czynny udział w opiniowaniu dokumentów opracowywanych w ww TC i SC. Przygotowywanie przez KT 36 wersji polskiej norm EN i ISO o szczególnym znaczeniu dla przemysłu zbożowo-młynarskiego i piekarskiego byłoby dużym ułatwieniem dla użytkowników PN. Wskazany jest też udział ekspertów polskich w pracach grup roboczych CEN/TC 338 oraz zespołach pracujących nad projektami nowych lub nowelizowanych norm w ramach ISO/TC 34/SC 4.

1 ŚRODOWISKO BIZNESOWE KT

1.1 Opis środowiska biznesowego

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT znaczący wpływ mają następujące uwarunkowania polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne i/lub aspekty regionalne/międzynarodowe:

Po akcesji Polski do Unii Europejskiej wszystkie firmy, w tym również działające w branżach z zakresu tematycznego KT 36, działają w strukturach otwartego rynku unijnego. Niezbędna jest więc pełna synchronizacja metod oceny jakości ziarna zbóż i przetworów zbożowych, w tym pieczywa i makaronu, aby krajowe firmy zbożowe, młynarskie, piekarskie, producenci makaronu i inni producenci produktów żywnościowych na bazie ziarna zbóż, mogły bez przeszkód funkcjonować w strukturach gospodarczych Unii Europejskiej. Stosowanie znormalizowanych metod badania jakości surowców i produktów, które są identyczne ze stosowanymi w krajach członkowskich Unii Europejskiej, usuwa bariery handlowe i prawne w zakresie eksportu polskich produktów.

Ważnym elementem pracy KT jest wdrażanie do Katalogu Polskich Norm wszystkich norm EN a także norm ISO, które są uwzględnione w regulacjach prawnych Unii Europejskiej, a zwłaszcza w regulacjach dotyczących skupu interwencyjnego ziarna zbóż oraz należności celnych przywozowych w sektorze zbóż.

Krajowe firmy branży zbożowo-młynarskiej i piekarskiej poszukują nowoczesnych metod badania jakości surowców i produktów, które umożliwią lepsze i bardziej ekonomiczne wykorzystywanie surowców i wytwarzanie produktów o wyższej jakości. Dlatego też na nasz rynek napływają oferty wielu firm produkujących urządzenia kontrolno-pomiarowe i sprzęt laboratoryjny, którego działanie powinno umożliwiać uzyskiwanie wyników zgodnych z wynikami uzyskiwanymi metodami opisanymi w normach europejskich i międzynarodowych. Wskazane jest też tworzenie norm unifikujących sprawdzanie poprawności pracy tzw. szybkich urządzeń pomiarowych (urządzeń elektrycznych lub elektronicznych programowanych na bazie wyników uzyskiwanych metodami referencyjnymi).

1.2 Wskaźniki ilościowe dotyczące środowiska biznesowego

Poniższe wskaźniki ilościowe opisują środowisko biznesowe, w celu wsparcia działań KT poprzez zapewnienie niezbędnych danych:

Zdolności produkcyjne zakładów młynarskich, piekarskich i wytwórni makaronu, funkcjonujących obecnie w Polsce, znacznie przekraczają zapotrzebowanie krajowe w tym zakresie. Nie wykorzystując w pełni swoich możliwości produkcyjnych, wiele firm zwiększa atrakcyjność swojej produkcji dla konsumentów krajowych, głównie poprzez podnoszenie jakości swoich produktów i zwiększanie asortymentu wyrobów a także poszukuje nowych rynków zbytu, w tym zwłaszcza na rynku unijnym lub w krajach trzecich. Do działań tych niezbędne są nowoczesne metody kontroli jakości surowców – ziarna zbóż, oraz wytwarzanych produktów: mąki, kasz, płatków, pieczywa,

makaronu i wielu innych produktów żywnościowych wytwarzanych na bazie ziarna zbóż.

Normy z zakresu tematycznego KT 36 stosowane są według szacunkowych danych organizacji branżowych w następujących jednostkach gospodarczych:

- magazynach zbożowych różnego typu i statusu własnościowego – kilkadziesiąt tysięcy na terenie Polski, bez uwzględniania tzw. przechowalni rolniczych i jednostek zajmujących się badaniem i przechowywaniem materiału siewnego
- zakładach młynarskich – około 500
- piekarniach i ciastkarniach – około 10 000
- wytwórniach makaronu – około 100

oraz w licznych laboratoriach jednostek badawczych (instytuty badawcze, uczelnie rolnicze), jednostek kontrolnych (m.in. GIS, WIJHARS, PZH) oraz jednostek usługowych (laboratoria akredytowane oraz nadzorujące transport ładunków masowych w obrocie krajowym i zagranicznym).

W ostatnich latach asortyment produktów zbożowych pojawiających się na rynku ulega dynamicznym zmianom. Powodem są pojawiające się nowe technologie produkcji tych wyrobów oraz zmieniające się upodobania konsumentów. W związku z tym obserwuje się u potencjalnych użytkowników PN spadek zainteresowania tzw. normami wyrobu.

Jednocześnie coraz większego znaczenia nabierają normy systematyzujące definicje pojęć i klasyfikacji produktów i procesów oraz normy opisujące metody badań wyróżników jakościowych powszechnie stosowanych w praktyce przemysłowej i pracach badawczych, realizowanych przez jednostki badawcze często w ścisłej współpracy z jednostkami gospodarczymi.

W związku z powyższym niezbędne jest wnikliwe przeprowadzanie przeglądu wszystkich PN z zakresu tematycznego KT 36 co pozwoli na uaktualnienie wszystkich norm będących w zbiorze norm aktualnych i wpłynie na większą efektywność stosowania PN w branży zbożowo-młynarskiej i piekarskiej.

2 OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC KT

Dostępność Polskich Norm opracowanych przez KT 36, które są wdrożeniem metod badań jakości surowców i produktów opisanych w Normach Europejskich i Normach Międzynarodowych, uwzględniających opinie członków

KT i zainteresowanych środowisk gwarantuje zharmonizowaną terminologię i możliwość stosowania metod, gwarantujących uzyskanie powtarzalnych i odtwarzalnych wyników. Pozwala to między innymi na:

- usunięcie barier w handlu międzynarodowym i wspólnotowym w odniesieniu do polskich produktów i wyrobów zwiększając jednocześnie konkurencyjność polskich towarów na tych rynkach
- efektywniejsze wykorzystywanie surowców, zwłaszcza ziarna zbóż; udoskonalenie systemu doboru i gromadzenia surowca zbożowego o cechach niezbędnych do wytworzenia określonego produktu finalnego
- udoskonalenie kontroli jakości międzyproduktów i produktów finalnych – zwiększających gwarancję kierowania do konsumentów produktów żywnościowych o najwyższej jakości, także w aspekcie bezpieczeństwa zdrowotnego żywności
- stałe podnoszenie jakości i dostosowywanie produkcji zakładów piekarskich i wytwórni makaronu do wciąż rosnących wymagań konsumentów krajowych i zagranicznych
- dostosowanie produkcji zakładów młynarskich do oczekiwań jednostek produkujących żywność na bazie mąki pszennej i żytniej

3 CZŁONKOSTWO W KT

Każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w KT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem KT. Każdy członek KT realizuje zadania KT poprzez swoich reprezentantów.

Aktualny skład KT jest podany na stronie www.pkn.pl w wykazie OT.

4 CELE KT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

4.1 Cele KT

- Współpraca z CEN/TC 338; ISO/TC 34/SC4 – opiniowanie nowych dokumentów, udział w okresowych przeglądach norm ISO/EN, udział w posiedzeniach ww TC/SC, udział ekspertów w pracach WG.
- Implementacja do zbioru Polskich Norm metodą tłumaczenia wszystkich nowo publikowanych Norm Europejskich i Międzynarodowych o istotnym znaczeniu dla branży zbożowo-młynarskiej i piekarskiej.

- Wykonywanie przeglądów PN własnych z zakresu tematycznego KT 36 w celu ich aktualizacji oraz realizacja wyniku przeglądów odnośnie PN własnych wytypowanych przez KT do nowelizacji.

4.2 Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT

W celu osiągnięcia powyższych celów KT 36 przyjął następującą strategię:

- Analiza oczekiwań środowisk zainteresowanych tematyką zbóż i przetworów zbożowych.
- Poszukiwanie sponsorów i wykonawców do realizacji prac normalizacyjnych, głównie spośród producentów przetworów zbożowych i pieczywa oraz różnych organizacji zainteresowanych problematyką zbożową.

4.3 Aspekty środowiskowe

Tematyka działalności KT 36 nie jest bezpośrednio powiązana z aspektami środowiskowymi.

5 CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC KT I PROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN jest wprowadzany do programu KT. KT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac KT znajduje się na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT, po wybraniu numeru właściwego KT.

Czynniki ograniczające realizację prac KT 36:

- w niektórych zakresach tematycznych – np. metody badania ryżu - brak w KT ekspertów mogących ocenić poprawność postanowień projektu normy,
- brak środków finansowych na opracowania PN i wyjazdy na posiedzenia plenarne CEN/TC i ISO/TC/SC.

6 WYKAZ PROPOZYCJI TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

Polskie Normy wytypowane do nowelizacji w wyniku przeglądu PN w 2014 r:

PN-A-74015:1973P, PN-A-74103:1993P, PN-A-74106:1993P, PN-A-74130:1993P.